

Til lovforslag nr. L 183. Tillægsbetænkning afgivet af Kulturudvalget den 16. maj 1997

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige arkiver m.v.

(Yderligere åbenhed i arkivadgang m.v.)

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde og har herunder stillet spørgsmål til kulturministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og kulturministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Spørgsmålet om adoptivbørns adgang til deres sag, jf. arkivlovens § 22, stk. 1, nr. 1, har været gjort til genstand for en drøftelse i udvalget.

Udvalget understreger, at arkivlovens § 22 i sig selv ikke hindrer adoptivbørn i at opnå indsigt i deres sag. Udvalget understreger det ønskelige i, at adoptivbørn som hovedregel bør have adgang til deres sag, såfremt ikke andre hensyn afgørende strider derimod.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) understreger, at det er en svaghed ved arkivloven, at den ikke udtrykkeligt medtager offentligt ejede selskaber, uanset at de forvalter betydelige offentlige summer og er ansvarlige for vidtrækkende beslutninger. Af grunde, der er ret uigennemskuelige, er de stadig væk unddraget offentlighed. Den begrundelse for lukkethed, der anføres, når man spørger til offentlighedsloven, er hensynet til

konkurrencen. Men den har jo ikke meget med arkivloven at gøre. Kulturministeriet må da også ty til helt abstrakt-formalistiske grunde, når man skal forklare, hvorfor disse selskaber ikke som en selvfølge er arkivpligtige.

Ved 2. behandling gav kulturministeren udtryk for, at man ville undersøge de enkelte selskaber for at se, om deres arkiver er af historisk interesse og så eventuelt sikre dem for Statens Arkiver, men svarerne på spørgsmål 21 og 22 giver ikke noget sikkert signal om, at det faktisk også vil ske på en forsvarlig og tilstrækkelig måde. Heller ikke vore efterkommere må se, hvad der skete, hvem der var ansvarlig for dumheder, heltebedrifter osv. I betragtning af, i hvor høj grad disse selskaber vedkommer offentligheden – det er faktisk den, der ejer dem – er det helt utilfredsstillende, at de kan leve et så skjult et liv – også om 30 år.

Problemet er selvsagt langt vigtigere at få løst inden for offentlighedsloven og forvaltningsloven, men mindretallet håber alligevel, at ministeren ikke helt vil glemme ansvaret for eftertiden, så denne urimelighed i arkivloven bringes i orden. Det kan sagtens lade sig gøre, hvis blot viljen til åbenhed er til stede. Ministeren kan f.eks. ved 3. behandling love, at han vil undersøge disse selskaber og at kun meget gode - og alment forståelige - grunde kan friholde selskaberne for arkivpligt.